

Handläggare
Suzanne Fyffe
Telefon: 08-50803012

Till
Järva stadsdelsnämnd

Skrivelse angående skötseln av Stockholms största gravfält som ligger i Spånga

Svar på skrivelse angående skötsel av gravfält

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen förslår att nämnden beslutar skrivelsen besvarad enligt förvaltningens svar.

Sammanfattning

Skrivelsen hänvisar till en artikel i tidningen Mitt i som lyfter fram brister i kontroll av fornminnen, avsaknad av skötselplaner för dessa samt efterfrågan om samverkan om skötselinsatser med civilsamhälle och frivilliga. Förvaltningen har i svar på skrivelse redovisat de skötselplaner som togs fram i samråd med trafikkontoret och miljöförvaltningen 2015, de insatser som förvaltningen, i diskussion med Spånga hembygdsförening, genomfört under 2022-2023 samt vilka planer som finns för 2024.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har från Ole-Jörgen Persson (M), 1:e vice ordförande Järva stadsdelsnämnd och Åsa Nilsson Söderström (L), mottagit en skrivelse angående skötseln av Lunda gravfält. Skrivelsen uppmärksammar att Lunda gravfält, som är Stockholms största och ligger i Spånga, varit föremål för en artikel i tidningen Mitt i där brister i skötseln påpekas. Spånga Hembygds-gille uttrycker i artikeln stor oro för hur gravfältet sköts och bristen på en genomtänkt plan för skötsel och underhåll.

Det stora träkorset vid S:t Hollingers hög vid Lunda gravfält meddelades även vara försvunnet vilket uppmärksammades av en privatperson från Spånga hembygds-gille och inte av personal från förvaltningen enligt artikeln. I skrivelsen lyfts synpunkter beträffande förvaltningens kontroll av viktiga historiska lämningar i enlighet med artikelns innehåll fram.

En plan för skötsel efterfrågas och det framförs som positivt om denna skötsel kan ske i samarbete och samverkan med frivilliga krafter och civilsamhället.

Ärendet

I många år har förvaltningen haft samarbete med Spånga Hembygds-gille, där gemensamma vandringar och diskussioner har förekommit angående fornminnen inom dåvarande stadsdelsområdet Spånga-Tensta. Förvaltningen har även haft en konsult från Riksantikvarieämbetet som tillsammans med berörda medarbetare tittat på stadsdelsområdets fornminnen.

Vad gäller skötsel så ansvarar stadsdelsförvaltningen för markerna och stadsmuseet för skyltningen av fornlämningarna. Skötseln av fornminnesområdet följer det driftavtal som förvaltningen har idag, vilken baseras på den skötselplan som togs fram 2015 för fornminnesområdet i Skesta. Detta innebär att förvaltningen årligen utför slåtter, renhållning, höst och vårstädning av området runt St. Hollingers hög. Under 2022 genomfördes slyröjningar av trädbevuxen mark i området för att vårda både värdefulla tallar samt gravhögar och en ny skylt kom upp för att markera detta. Allt arbete sker med handkraft och inga stora maskiner används för att inte förstöra fornminnena.

Förvaltningen söker medel för insatser med koppling till biologisk mångfald i nämndens verksamhetsplan för 2024. Insatserna kommer innebära fagning, det vill säga krattning av löv, kvistar och grenar, på våren för att lågväxande örter ska kunna breda ut sig. Naturröjningsinsatser sker i form av slyröjning, träd- och buskagebeskrning, samt slåtter av gräsmarkerna under sensommaren. Detta för att gynna den biologiska mångfalden och för att försöka återskapa det kulturhistoriska landskapet och synliggöra fornminnena. Liknande insatser har under flera år genomförts i Akalla by och Husby gård med gott resultat. Förvaltningen har en förhoppning att kunna bjuda in allmänheten under fagningstillfället i samverkan med miljöförvaltningen. Alla dessa insatser kommer att genomföras med handkraft och häst då maskiner kan orsaka markkompaktering vilket måste undvikas i ett fornminnesområde.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling, medborgarservice och fritid.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den förvaltande rollen som förvaltningen har av fornminnen är prioriterad, likväl som skötsel av grönområden och främjande av biologisk mångfald. Ett arbete som utgår från bl. a. upphandlat

driftavtal, parkplanen och förvaltningens styrdokument (verksamhetsplan). Driftentreprenör och förvaltningens parkingenjörer besöker och följer regelbundet upp skötseln av bl. a. det gravfält som är föremål för skrivelsen. Trots detta är information från uppmärksamma invånare som direkt tar kontakt med förvaltningen alternativt anmäler via Stockholmsappen Tyck till ett viktigt inslag för förvaltningens möjligheter att upptäcka och åtgärda eventuella brister och även utveckla drift och skötsel av en plats eller ett område.

Om förvaltningen ska ersätta träkorset med ett mer stabilt minnesmärke kommer det innebära en schakt i fornlämningen för att förankra det nya minnesmärket och det betyder att tillstånd först måste beviljas av länsstyrelsen. Förvaltningen behöver därmed göra en översyn av platsen där ett sådant övervägande tas i beaktan, men har en ambition att hitta en lösning som i största möjliga tar hänsyn till platsen karaktär som fornlämning.

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Adrian Göransson
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse
2. Skötselplan Lunda-Skesta

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2024-01-08
Adrian Göransson, Avdelningschef	2024-01-08